

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ส่วนที่ 1.1 ข้อมูลแนวทาง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

1) ข้อมูลความคิดเห็นของผู้สอนที่มีต่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ได้แก่

1.1) ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2) ความคิดเห็นการบูรณาการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน

1.3) ความคาดหวังใน การพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

1.4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

2) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

3) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปจากการจากการประชุมกลุ่ม

ส่วนที่ 1.2 การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 2 ผลการจัดการเรียนการสอนตามแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตาม แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตของกลุ่มทดลอง

ส่วนที่ 2.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง

ส่วนที่ 2.2 ผลการเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังการทดลอง

ส่วนที่ 2.3 ผลการเปรียบเทียบเจตคติและพฤติกรรมจริยธรรมก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ส่วนที่ 3.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ส่วนที่ 3.2 ผลการเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ส่วนที่ 3.3 ผลการเปรียบเทียบเจตคติและพฤติกรรมจริยธรรมกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 1 ผลพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

การนำเสนอ ผลการศึกษา ความคิดเห็นการบูรณาการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียน การสอนหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน แบ่งการนำเสนอตามขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ วิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบสอบถาม ของอาจารย์ผู้สอน ที่สอนในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป วิเคราะห์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ และวิเคราะห์ ข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จากการประชุมกลุ่ม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1.1 ข้อมูลแนวทาง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

1. ข้อมูลความคิดเห็นของผู้สอนที่มีต่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ได้แก่

1.1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n=156)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	61	39.1
หญิง	95	60.9
อายุ		
21 – 25 ปี	1	0.6
26 – 30 ปี	11	7.1
31 – 35 ปี	31	19.9
36 – 40 ปี	45	28.8
41 – 45 ปี	38	24.4
46 – 50 ปี	14	9.0
51 – 55 ปี	7	4.5
56 – 60 ปี	8	5.1
มากกว่า 60 ปี	1	0.6
สังกัดคณะ		
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	62	39.7
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	59	37.8
ครุศาสตร์	7	4.5
วิทยาการจัดการ	24	15.4
โรงเรียนการเรือน	4	2.6
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	6	3.8
ปริญญาโท	103	66.0
ปริญญาเอก	47	30.1
ประสบการณ์การสอนในระดับอุดมศึกษา		
1 - 5 ปี	28	17.9
6 – 10 ปี	52	33.3
11 – 15 ปี	53	34.0

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n=156)	ร้อยละ
16 – 20 ปี	12	7.7
21 - 25 ปี	6	3.8
26 - 30 ปี	3	1.9
31 – 35 ปี	2	1.3

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 156 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.9 ส่วนเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.4 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 66.0 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 30.1 เมื่อพิจารณาประสบการณ์การสอนในระดับอุดมศึกษา พบว่าประสบการณ์ 11 – 15 ปี มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมาประสบการณ์ 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.3

1.2 ความคิดเห็นการบูรณาการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน

การวิเคราะห์ ความคิดเห็นการบูรณาการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน ใช้การคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นการบูรณาการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รายการ	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
หลักความพอประมาณ	3.99	0.66	มาก	
1.มีการจัดหาการวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างพอเพียง	3.87	0.98	มาก	9
2. มีการจัดหาและใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การสอนอย่างพอเพียง	3.97	0.89	มาก	7

รายการ	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
3.มีการวางแผนการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนก่อนการตัดสินใจในการเลือกซื้ออุปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง	3.88	0.93	มาก	8
4.ส่งเสริมให้นักศึกษาทำกิจกรรมโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.20	0.83	มาก	1
5.ส่งเสริมให้นักศึกษาทำกิจกรรมโดยให้นักศึกษานำสิ่งที่มีอยู่และไม่ได้ใช้ประโยชน์ที่บ้านนำมาแลกเปลี่ยนซื้อขายด้วยราคาปันน้ำใจแก่เพื่อน ๆ	3.79	1.01	มาก	11
6.ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาใช้ในการศึกษา ติดตาม ประเมินผลการใช้	4.01	0.82	มาก	5
7.ร่วมกันนิเทศ ช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตรในการเรียนการสอนหรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม	3.97	0.88	มาก	6
8.จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนภาพรวมหรือรายบุคคล	4.01	0.79	มาก	4
9.แนะนำให้นักศึกษามีการแลกเปลี่ยนแบ่งปัน ของใช้ อุปกรณ์การเรียนแก่เพื่อนนักศึกษา	3.86	0.91	มาก	10
10.มีการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาอย่างพอเพียงตามความแตกต่างของผู้เรียน	4.18	0.76	มาก	2
11.มีการเอื้ออำนวยการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาอย่างพอเพียงตามความแตกต่างของผู้เรียน	4.11	0.76	มาก	3
หลักความมีเหตุผล	4.09	0.67	มาก	
1.มีการรวบรวมแสวงหาข้อมูลสารสนเทศไว้มาเพื่อประกอบการตัดสินใจวางแผนการจัดการเรียนการสอน	4.06	0.77	มาก	6

รายการ	($\bar{X}$)	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
2.แนะนำให้นักศึกษาค้นคว้าจัดทำโครงการเกี่ยวกับพระอัจฉริยภาพและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเชื่อมโยงกับหลักธรรมความมีเหตุมีผล	4.26	3.31	มากที่สุด	2
3.จัดกิจกรรมระดมความคิดเห็นให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางการดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนบนฐานการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	4.01	0.83	มาก	8
4.เข้าร่วมการอบรมคุณธรรมจริยธรรมและกิจกรรมส่งเสริมความประพฤติตนเป็นคนดีและกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย	3.93	0.84	มาก	10
5.มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษาให้ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.24	0.71	มากที่สุด	3
6.มีการปฏิบัติการจัดทำโครงการและระบุขั้นตอนหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม	4.11	0.82	มาก	4
7.มีการประชุมชี้แจงเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาให้อาจารย์และนักศึกษาอย่างทั่วถึงและเข้าใจตรงกัน	4.01	0.80	มาก	7
8.อาจารย์และนักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	4.26	2.29	มากที่สุด	1
9.การดำเนินโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษา สามารถแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักศึกษาได้อย่างแท้จริง	3.99	0.83	มาก	9
10.นักศึกษาสามารถนำกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน	4.08	0.81	มาก	5

รายการ	($\bar{X}$)	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
หลักความมีภูมิคุ้มกัน	4.14	0.64	มาก	11
1.มีการวางแผนการฝึกอบรมและพัฒนาตนเองเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด	4.04	0.74	มาก	
2.จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย เช่น มารยาท การแต่งกาย การใช้ภาษาไทย ที่นักศึกษาจะนำมาเป็นแบบอย่างได้	4.09	0.84	มาก	7
3.มีความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติการภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการจัดการเรียนการสอนแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.08	0.71	มาก	8
4.มีจิตสำนึก ในการปฏิบัติการภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการจัดการเรียนการสอนแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.22	0.71	มากที่สุด	3
5.ประชุมปฏิบัติการระดมความคิดในการพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์หมวดการศึกษาทั่วไป และการสร้างทีมงานที่เข้มแข็งที่ทำให้กระบวนการเรียนประสบความสำเร็จและมีคุณภาพ	4.08	0.71	มาก	9
6.บูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปและหมวดวิชาอื่นตามความเหมาะสม	4.13	0.72	มาก	4
7.กำหนดแนวปฏิบัติข้อตกลง กฎ ระเบียบ ร่วมกัน ของนักศึกษาในห้องเรียนเพื่อจัดการในการสอนให้ได้ประสิทธิผล	4.24	0.70	มากที่สุด	2
8.มีการส่งเสริมให้นักศึกษาขยันเรียนโดยเข้าเรียนเป็นประจำและตั้งใจเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเป็นแรงจูงใจ	4.35	2.42	มากที่สุด	1
9.จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษา	4.07	0.79	มาก	10
10.มีระเบียบปฏิบัติที่ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาอย่างชัดเจน	4.10	0.78	มาก	6

รายการ	($\bar{X}$)	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
11. กลุ่มเพื่อนคุณธรรมมีส่วนพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีภูมิคุ้มกัน มีความรู้และมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น	4.12	0.80	มาก	5
หลักความรอบรู้	4.08	0.69	มาก	
1. มีวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดกับกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้หลักความเมตตา กรุณา กับนักศึกษาในการแก้ปัญหาให้นักศึกษาอย่างสร้างสรรค์	4.12	0.71	มาก	2
2. มีการจัดกิจกรรมที่ให้ความรู้และส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตแก่นักศึกษา	4.15	0.77	มาก	1
3. มีความสามารถและทักษะสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอนร่วมกับนักศึกษา	4.11	0.76	มาก	4
4. แนะนำให้นักศึกษาสำรวจสิ่งแวดล้อมและดูแลสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย	4.00	0.83	มาก	9
5. แนะนำให้นักศึกษาจัดกิจกรรมการรักษาสาธารณสุขสมบัติของมหาวิทยาลัย เช่น การดูแลรักษาความสะอาด ไม่ขีดเขียนโต๊ะเรียน ฝาผนัง และไม่ทำลายสิ่งของในมหาวิทยาลัย	4.11	0.82	มาก	5
6. ให้นักศึกษาจัดกิจกรรมร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขสมบัติของมหาวิทยาลัย	4.11	0.83	มาก	6
7. จัดกิจกรรมให้นักศึกษาบันทึกความดีในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นและการรักษาสาธารณสุขสมบัติประจำวัน	4.05	0.89	มาก	8
8. ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์เผยแพร่สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย	4.12	0.86	มาก	3
9. มีการจัดกิจกรรมการอบรมคุณธรรมจริยธรรมตามแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	4.09	0.85	มาก	7

รายการ	$(\bar{X})$	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
10.มีการจัดกิจกรรมการติดตามข่าวพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากสื่อมวลชน	3.98	0.87	มาก	10
ภาพรวม	4.07	0.58	มาก	

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.2 พบว่าความคิดเห็นการบูรณาการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58

เมื่อพิจารณารายด้าน ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ หลักความมีภูมิคุ้มกัน ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.64) หลักความมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.67) หลักความรอบรู้ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.69) และหลักความพอประมาณ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.66)

หลักความมีภูมิคุ้มกัน เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ มีการส่งเสริมให้นักศึกษา ย่นเรียนโดยเข้าเรียนเป็นประจำและตั้งใจเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเป็นแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 2.42) กำหนดแนวปฏิบัติข้อตกลง กฎ ระเบียบ ร่วมกันของนักศึกษาในห้องเรียนเพื่อจัดการในการสอน ให้นักได้ประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.70) และมีจิตสำนึก ในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการจัดการเรียนการสอนแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.71) ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ บูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปและหมวดวิชาอื่นตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.72) กลุ่มเพื่อนคุณธรรมมีส่วนพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีภูมิคุ้มกัน มีความรู้และมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.80) มีระเบียบปฏิบัติที่ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.78) จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย เช่น มารยาท การแต่งกาย การใช้ภาษาไทย ที่นักศึกษาจะนำมาเป็นแบบอย่างได้ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.84) มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการจัดการเรียนการสอนแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.71) ประชุมปฏิบัติการระดมความคิดเห็นในการพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์หมวดการศึกษาทั่วไป และการสร้างทีมงานที่เข้มแข็งที่ทำให้กระบวนการเรียนประสบความสำเร็จและมีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.71) จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม

นักศึกษา ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.79) และมีการวางแผนการฝึกอบรมและพัฒนาตนเองเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.74)

หลักความมีเหตุผลเมื่อพิจารณารายชื่อ ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ อาจารย์และนักศึกษาคควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 2.29) แนะนำให้นักศึกษาค้นคว้าจัดทำโครงการเกี่ยวกับพระอัจฉริยภาพ และพระราชกรณียกิจ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เชื่อมโยงกับหลักธรรมความมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 3.31) และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษาให้ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.71) ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ มีการปฏิบัติการจัดทำโครงการและระบุขั้นตอนหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.82) นักศึกษาสามารถนำกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.81) มีการรวบรวมแสวงหาข้อมูลสารสนเทศไว้มาเพื่อประกอบการตัดสินใจวางแผนการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.77) มีการประชุมชี้แจงเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาให้อาจารย์และนักศึกษาอย่างทั่วถึง และเข้าใจตรงกัน ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.80) จัดกิจกรรมระดมความคิดเห็นให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางการดำเนินการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนบนฐานการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.83) การดำเนินโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษา สามารถแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักศึกษาได้อย่างแท้จริง ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.83) และเข้าร่วมการอบรมคุณธรรมจริยธรรมและกิจกรรมส่งเสริมความประพฤติตนเป็นคนดีและกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.84)

หลักความรอบรู้ ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ มีการจัดกิจกรรมที่ให้ความรู้และส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตแก่นักศึกษา ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.77) มีวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดกับกระบวนการเรียนการสอน โดยใช้หลักความเมตตา กรุณา กับนักศึกษาในการแก้ปัญหาให้นักศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.71) ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ เผยแพร่สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน โดยรอบมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.86) มีความสามารถและทักษะสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอน ร่วมกับนักศึกษา ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.76) แนะนำให้นักศึกษาจัดกิจกรรมการรักษาสาธารณสุขสมบัติของมหาวิทยาลัย เช่น การดูแลรักษาความสะอาด ไม่ขีดเขียนโต๊ะเรียน ฝาผนัง และไม่ทำลายสิ่งของในมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.82) ให้นักศึกษาจัดกิจกรรมร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขสมบัติของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.83) มีการจัดกิจกรรมการอบรมคุณธรรมจริยธรรมตามแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.85) จัด

กิจกรรมให้นักศึกษาบันทึกความดีในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นและการรักษาสาธารณสุขสมบัติประจำวัน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.89) แนะนำให้นักศึกษาสำรวจสิ่งแวดล้อมและดูแลสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.83) และ มีการจัดกิจกรรมการติดตามข่าวพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากสื่อมวลชน ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.87)

หลักความพอประมาณ ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ส่งเสริมให้นักศึกษาทำกิจกรรมโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.83) มีการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาอย่างพอเพียงตามความแตกต่างของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.76) มีการเอื้ออำนวย การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาอย่างพอเพียง ตามความแตกต่างของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.76) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนภาพรวมหรือรายบุคคล ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.79) ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามาใช้ ในการศึกษา ติดตาม ประเมินผล การใช้ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.82) ร่วมกันนิเทศ ช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร ในการเรียนการสอนหรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.88) มีการจัดหาและใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การสอนอย่างพอเพียง ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.89) มีการวางแผน การใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน ก่อนการตัดสินใจในการเลือกใช้อุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.93) มีการจัดหาการวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างพอเพียง ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.98) แนะนำให้นักศึกษามีการแลกเปลี่ยนแบ่งปัน ของใช้ อุปกรณ์การเรียนแก่เพื่อนนักศึกษา ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.91) และ ส่งเสริมให้นักศึกษาทำกิจกรรมโดยให้นักศึกษานำสิ่งที่มีอยู่และ ไม่ได้ใช้ประโยชน์ที่บ้านนำมาแลกเปลี่ยนซื้อขายด้วยราคาป็นน้ำใจแก่เพื่อน ๆ ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 1.01)

1.3 ความคาดหวังใน การพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

การวิเคราะห์ ความคาดหวังใน การพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ของอาจารย์ผู้สอน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปจากข้อคำถามปลายเปิด มีรายละเอียดต่อไปนี้

1) ความคาดหวังในการนำหลักความพอประมาณมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

1.1) ควรแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับหลักความพอประมาณในวิชาการศึกษาทั่วไป

1.2) สอดแทรกหลักความพอประมาณกับวิชาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวันได้แต่บางรายวิชาอาจจะไม่เหมาะสม

1.3) การจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมและให้เต็มประสิทธิภาพ

1.4) นักศึกษารู้จักออมและการใช้จ่ายที่ไม่ฟุ่มเฟือย กินความจำเป็นและฐานะตน

1.5) ให้การอบรมและให้นักศึกษาตระหนักถึงทรัพยากรธรรมชาติและ การใช้ทรัพยากรธรรมอย่างรู้คุณค่า รู้จักความพอเพียงแบบมีกินมีใช้อย่างยั่งยืน ให้ยึดหลักตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ในการดำเนินชีวิตจะช่วยสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นแก่ตนเองได้

1.6) นำมาใช้ในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ การกำหนดสาระการสอนในแต่ละคาบ ถ่ายทอดแนวทางการประยุกต์ใช้ให้กับนักศึกษา

1.7) ให้นักศึกษาใช้ชีวิตที่เหมาะสมกับสถานภาพของตนเอง

1.8) เรื่องของคุณธรรมจริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตสามารถสอดแทรกในทุก ๆ รายวิชาได้ การดำเนินชีวิตยึดหลักความพอประมาณจะทำให้ไม่เบียดเบียนผู้อื่น อยู่ตามอัตภาพซึ่งเป็นสิ่งที่ควรเน้นกับนักศึกษามาก ๆ ในเรื่องอย่าไปตามกระแสของวัตถุนิยม

1.9) ให้นักศึกษารู้จักทางสายกลาง อาจารย์ผู้สอนต้องปฏิบัติให้ดูเป็นแบบอย่าง

1.10) คณะอาจารย์ผู้สอนต้องทำความเข้าใจอันดีร่วมกันในการออกแบบกิจกรรมที่ได้รับความเห็นชอบและเต็มใจปฏิบัติ และจัดหาอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมไม่ให้เกิดความฟุ่มเฟือย

1.11) มีความคาดหวังให้นักศึกษานำหลักความพอประมาณ ความพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันแล้วส่งผลให้นักศึกษามีความประหยัด ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ซื่อในสิ่งที่สมควรและจำเป็นกับการดำรงชีวิต ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมีความซื่อสัตย์ สุจริตและมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

1.12) คาดหวังให้นักศึกษารู้จักประมาณตนเอง ใช้ชีวิตอย่างพอเพียงไม่หลงอยู่ในกระแสของวัตถุนิยม

1.13) หาขั้นตอนเพื่อให้แนวคิดสามารถปรับใช้ได้ในทางปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องพิจารณาในภายหลัง

1.14) นักศึกษาสามารถบูรณาการประยุกต์ใช้หลักความ

พอประมาณในการแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวันได้

1.15) นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองโดยยึดหลักความพอประมาณ แล้วประพฤติตนเป็นแบบอย่างให้กับรุ่นน้องและรุ่นต่อ ๆ ไปได้

1.16) นักศึกษาเข้าใจหลักความพอประมาณสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมบริโภคนิยมได้อย่างเหมาะสม

1.17) ทั้งอาจารย์และนักศึกษาควรให้ความร่วมมือกันในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.18) นักศึกษามีความพอเพียงในตนเอง รู้จักบริโภคใช้สอยอย่างประมาณตนไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น

1.19) เนื้อหาการสอนให้ยึดหลักความพอประมาณและการฝึกปฏิบัติไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ซึ่งจะเป็นการยึดเยียดทำให้นักศึกษามีจิตใจที่ต่อต้านไม่ยอมรับ หรือน้อยจนเกินไปจะทำให้ไม่ได้ความรู้อะไร ควรเน้นความสมดุลและความพอเพียงในการดำเนินชีวิต

1.20) ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกแนวคิดหลักความพอประมาณในทุกรายสัปดาห์ และแนะนำให้นักศึกษาได้รับรู้ถึงคุณค่าและประโยชน์ของการยึดหลักความพอประมาณตลอดถึงแนะนำวิธีการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.21) ส่งเสริมให้นักศึกษาใช้ทรัพยากรการเรียนทุกอย่างร่วมกัน และใช้ทรัพยากรเท่าที่มีอยู่มาสร้างผลงานการเรียนรู้อย่างประหยัดและคุ้มค่ามากที่สุด

1.22) ส่งเสริมให้นักศึกษาใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เดิมให้มากที่สุด ไม่ทิ้งขว้างโดยไม่ได้ใช้ให้เกิดประโยชน์และทรัพยากรบางอย่างที่สามารถนำมาใช้ใหม่ได้อีกครั้งก็ควรส่งเสริมให้นำกลับมาใช้อีกครั้งเพื่อความประหยัด

1.23) อาจารย์ควรปลูกฝังให้นักศึกษารู้ ถึงคุณค่าของการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันอย่างประหยัดโดยยึดหลักความพอประมาณ รู้ถึงคุณค่าของเงิน สามารถคิดพิจารณาและตัดสินใจได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการ สิ่งไหนควรซื้อหรือไม่ควรซื้ออย่างไร

1.24) อาจารย์ควรเน้นพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตใน สังคมปัจจุบันที่มีแต่โลกของวัตถุนิยม ถ้าการใช้ชีวิตโดยยึดหลักความพอประมาณแล้วเกิดผลดีต่อชีวิตอย่างไร แต่ถ้าการใช้ชีวิตโดยไม่ยึดหลักความพอประมาณแล้วจะเกิดผลเสียต่อชีวิตอย่างไร เพื่อปรับทัศนคติให้นักศึกษาเห็นถึงคุณค่าถึงหลักความพอประมาณและเน้นการใช้ชีวิตพื้นฐานตามหลักความพอประมาณให้มากที่สุดเพื่อความสุขของชีวิตอย่างยั่งยืน

2) ความคาดหวังในการนำหลักความมีเหตุผลมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

2.1) อาจารย์ควรสอดแทรกเนื้อหาหลักความมีเหตุผลหรืออาจารย์ควรแนะนำถึงวิธีการประยุกต์หลักความมีเหตุผลในทุกรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

2.2) ในทุกรายวิชาอาจารย์สามารถแทรกหลักความมีเหตุผลให้นักศึกษาได้ เพื่อให้นักศึกษามีหลักการคิดวิเคราะห์ สามารถแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบในชีวิตได้อย่างมีเหตุผลโดยยึดหลัก คุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวมและเกิดจิตสาธารณะ

2.3) อาจารย์ควรพัฒนา มคอ.3 และ มคอ.5 ให้สอดคล้องกับการนำหลักความมีเหตุผลมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

2.4) อาจารย์ควรแนะนำให้นักศึกษายอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง โดยการนำหลักความมีเหตุผลมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

2.5) การใช้เหตุผลที่จะช่วยให้นักศึกษารู้จักการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่ารู้จักการให้เกียรติตนเองและผู้อื่น ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิตเลือกที่จะตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องโดยการใช้หลักการของความมีเหตุผลเป็นเครื่องดำเนินชีวิต

2.6) นำหลักความมีเหตุผลหรือการใช้ตรรกะในการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดวิธีการดำเนินงานและการใช้ชีวิตการปฏิบัติอย่างมีเหตุผล

2.7) ให้นักศึกษามีวิจาร์ณญาณในการใช้ชีวิตประจำวัน ฝึกให้นักศึกษาใช้เหตุผลในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง

2.8) นักศึกษาสามารถหาทางดับทุกข์ได้ หาต้นเหตุของปัญหาและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม โดยการนำหลักความมีเหตุผลมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปหรือในรายวิชาอื่น ๆ

2.9) อาจารย์ควรแนะนำให้นักศึกษาเข้าใจในเรื่องของตรรกะเหตุผลและยอมรับความแตกต่างทางความคิดและสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตได้จริง

2.10) อาจารย์ควรฝึกให้นักศึกษารู้ จักคิดเป็น คิดวิเคราะห์ได้หรือควรจัดกิจกรรมในลักษณะของการวางเงื่อนไขให้กระทำแล้วให้นักศึกษาสรุปวิเคราะห์ หาความเชื่อมโยงทั้งเรื่องการเรียนการสอนและวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

2.11) อาจารย์ควรแนะนำ นักศึกษา เรื่องหลักความมี เหตุผลและวิธีการประยุกต์ใช้ความมีเหตุผลที่เหมาะสมกับตนในการดำรงชีวิตประจำวัน

2.12) อาจารย์อธิบายถึงสาเหตุของความต้องการที่ทำให้เกิดความไม่พอเพียงให้นักศึกษาเข้าใจแล้วหาข้อจำกัดทุกด้าน เพื่อหาความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้จริงในทางปฏิบัติ

2.13) นักศึกษารู้และเข้าใจถึงประโยชน์และคุณค่า ของการนำหลักความมีเหตุผลมาประยุกต์ใช้ สามารถ นำมาปฏิบัติได้จริง และนักศึกษาสามารถเผยแพร่หรือเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับรุ่นน้อง ๆ ได้

2.14) อาจารย์และนักศึกษามีการสังเคราะห์และนำหลักการมีเหตุผลมาปรับใช้ในการเรียนการสอนร่วมกันได้อย่างเหมาะสม

2.15) อาจารย์และนักศึกษาร่วมมือกันพิจารณาแผนการจัดการเรียนการสอน จุดเน้นที่เป็นเป้าหมายร่วมกันในการเรียนการสอนในรายวิชานั้น ๆ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และสิ่งที่นักศึกษาจำเป็นต้องพัฒนา รวมทั้งด้านคุณธรรม มจริยธรรม และร่วมกันกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตกลงร่วมกัน

2.16) อาจารย์ควรฝึกให้นักศึกษามีทักษะการคิดวิจารณ์ญาณพิจารณาตัดสินสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบ ถี่ถ้วนและรู้จัก ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ในการแก้ปัญหา

2.17) อาจารย์ควรแนะนำให้นักศึกษาเข้าใจความจริงของชีวิต เป้าหมายสูงสุดของชีวิตต้องการอะไร แก่นแท้ของชีวิตคืออะไร ภาระหน้าที่การเป็นมนุษย์ที่ดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และครอบครัวนั้นเป็นสิ่งสำคัญและควรปฏิบัติตนอย่างไร

2.18) อาจารย์ควรแนะนำให้นักศึกษาตระหนักถึงผลที่ตามมาของการกระทำต่าง ๆ เมื่อจะกระทำการใด ๆ หรืออ้างเหตุที่จะกระทำใด ๆ ต้องเป็นการกระทำที่สมเหตุสมผลและถูกต้องตามทำนองครองธรรม

2.19) อาจารย์ควรมีการติดตามพฤติกรรมนักศึกษา มีการตรวจสอบและชี้ให้เห็นถึงความมีเหตุผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมนักศึกษาให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

2.20) อาจารย์ควรส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ประกอบกับหลักวิชาการต่าง ๆ ในทุกกรณี

2.21) อาจารย์และนักศึกษากำหนดกฎระเบียบข้อบังคับ ร่วมกันในระดับเรียนและปฏิบัติได้จริงในการจัดการเรียนการสอน

3) ความคาดหวัง ในการนำหลักความมีภูมิคุ้มกัน มาประยุกต์ใช้ในเรียน การสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชา การศึกษาทั่วไป

3.1) อาจารย์ควรสอนสอดแทรก หลักความมีภูมิคุ้มกัน ในเนื้อหาวิชา และอธิบายให้ชัดเจนในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

3.2) อาจารย์ควรเลือกหลัก ความมีภูมิคุ้มกัน การให้เหมาะสมกับกลุ่ม รายวิชาไม่ต้องให้ครอบคลุมทุกรายวิชาเพราะบางรายวิชาอาจจะทำยากเกินไป

3.3) อาจารย์ควรมีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับหลักความมีภูมิคุ้มกัน

3.4) การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษารู้จักคิด วิเคราะห์สามารถแยกแยะด้วยเหตุผลสิ่งใดควรกระทำหรือไม่ควรกระทำอย่างไร ซึ่งจะเป็นการพัฒนา ภูมิปัญญาของนักศึกษา ส่งผลให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีความสุขกับการดำเนินชีวิตตลอดไป

3.5) การนำหลักการสร้างภูมิคุ้มกันมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อป้องกันปัญหา สร้างแบบอย่างที่ดี เป็นแนวปฏิบัติ เพื่อป้องกันนักศึกษาจากภัยสังคมและพัฒนา ศักยภาพของนักศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น

3.6) อาจารย์ควรสอนให้นักศึกษามีความคิดอย่างรอบคอบก่อน ตัดสินใจในการเลือกหรือการกระทำและนักศึกษาสามารถใช้ความคิดวิเคราะห์ พิจารณาก่อนตัดสินใจ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนด้วยการมีสติ สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3.7) อาจารย์ควรแทรกหลักความมีภูมิคุ้มกัน ในรายวิชาต่าง ๆ เพราะ ปัจจุบันนักศึกษาล้อตามกระแสวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมในทุก ๆ ด้านที่ผ่านสื่อ ีต่าง ๆ โดยเฉพาะ สื่อออนไลน์ที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกซึ่งนักศึกษาควรมีแนวคิดที่ทำให้นักศึกษามี ภูมิคุ้มกันตนเอง

3.8) อาจารย์ต้องศึกษาเรื่องภูมิคุ้มกันให้เข้าใจอย่างแท้จริงเพื่อ อาจารย์จะได้มีภูมิคุ้มกันทางปัญญาและอารมณ์ สามารถถ่ายทอดให้กับนักศึกษาได้อย่างเข้าใจและ ชัดเจน นำไปปฏิบัติได้จริงและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษาได้อย่างถูกต้อง

3.9) อาจารย์ควรจัดกิจกรรมให้นักศึกษาพัฒนาศักยภาพของตนเอง สามารถมีความกล้าหาญและสามารถเรียนรู้ได้อย่าง ่องอาจ เรียกว่ามีภูมิรัฐพอรักษาตนได้ ในทาง เศรษฐกิจก็ต้องมีหลักถึงภูมิคุ้มกันไม่พุ่มพุย

3.10) เมื่ออาจารย์สอน หลักความมีภูมิคุ้มกัน ให้กับนักศึกษาแล้วผลที่ ได้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ รู้จักแยกแยะภัยและความปลอดภัยให้ได้ อย่างชัดเจนและถูกต้อง สามารถแก้ปัญหาชีวิตได้จริงและเป็นแบบอย่างที่ดีกับรุ่นต่อ ๆ ไปได้

3.11) ผู้สอนและผู้เรียนต้องร่วมมือกันปรับปรุงระบบความคิด วิเคราะห์และจัดกิจกรรมเสริมเรียน การมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตร่วมกัน

3.12) ผลจากการที่อาจารย์สอน หลักความมีภูมิคุ้มกัน ให้กับนักศึกษา ควรจะส่งผลให้เกิดความเป็นกัลยาณมิตรที่เอื้ออาทรดูแลซึ่งกันและกันระหว่างอาจารย์- ศิษย์ เพื่อน – เพื่อนและรุ่นพี่-รุ่นน้อง ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยจิตที่เมตตาปรารถนาดีและมีความจริง ใจ ต่อกัน

3.13) นักศึกษาที่มีภูมิคุ้มกันตนเองแม้สังคมจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร ก็ สามารถปรับตัวปรับทัศนคติเข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเข้าใจโดยที่ยังยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมที่ดีงามของชาติ ไม่ถูกครอบงำจากวัฒนธรรมต่างชาติ รักและภูมิใจในความเป็น ไทย มีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.14) นักศึกษาที่มีภูมิคุ้มกันตนเองต้องใช้ชีวิตอย่างไม่ประมาท อาทิ การจัดสรรเงินเพื่อใช้จ่าย ต้องให้เพียงพอ มีเหตุผลในการซื้อและคงเหลือเมื่อเกิดเหตุไม่คาดฝัน

3.15) นักศึกษาที่มีความยึดมั่นในหลักคุณธรรมจริยธรรมจะช่วยส่งผล ให้มีภูมิคุ้มกันทางความคิดและเกิดปัญญา เชื่อมั่นในการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงทางจิตใจ มี บุคลิกภาพดี กล้าคิด กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม อยู่ในสังคมได้อย่างองอาจ และสามารถทำภารกิจ ต่าง ๆ ด้วยปัญญาให้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์

3.16) นักศึกษาที่มีความยึดมั่นในหลักคุณธรรมจริยธรรมจะช่วยส่งผล ให้มีภูมิคุ้มกันทางความคิดสามารถวิเคราะห์แยกแยะคว ามถูกต้อง มีความเคารพตัวเองและเคารพ ผู้อื่น ซื่อตรงต่อตัวเองและสังคม

3.17) อาจารย์ควรเน้นกระบวนการเสริมสร้างกรอบแนวคิดในการใช้ เหตุผลเพื่อให้มีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตในสังคมในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4) ความคาดหวังในการนำหลักความรอบรู้มาประยุกต์ใช้ในเรียนการสอน แบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชา การศึกษาทั่วไป

4.1) อาจารย์ควรสอดแทรก หลักความรอบ รู้ในทุกรายวิชาไม่ เฉพาะแต่หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

4.2) นักศึกษาสามารถนำ หลักความรอบ รู้ที่ได้ไปใช้สนับสนุนการเรียน เองตนเองได้และ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

4.3) การสร้างให้นักศึกษารู้จักแสวงหาความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง จะช่วยพัฒนาให้เกิดความรู้ ประสบการณ์ใหม่ ๆ มากมายซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษา ทำให้นักศึกษาเป็นผู้ที่จะเรียนรู้ตลอดเวลาและนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันได้

4.4) เน้นการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตให้นักศึกษาแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสาระเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้โดยตรงและในส่วนที่เกี่ยวข้อง

4.5) อาจารย์ต้องสร้างศรัทธาให้นักศึกษาโดยการเป็นผู้มีภูมิความรู้ทางวิชาการอย่างถูกต้องเพื่อสามารถสอนสอดแทรกหลักความรอบรู้ในรายวิชาที่ตนเองสอนได้อย่างมั่นใจและประสบผลสำเร็จ

4.6) อาจารย์ควรฝึกให้นักศึกษาระวังการพูด การทำ และการคิด ระวังมัดระวังในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น การเปิดปิดแอร์ เปิดปิดไฟ เป็นต้น เพื่อเป็นการฝึกสติในการกระทำในทุก ๆ เรื่องอย่างระมัดระวัง ส่งผลให้การพูด การทำ การคิด และการตัดสินใจอย่างถูกต้องเหมาะสมและเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

4.7) อาจารย์ต้องวิเคราะห์ขอบเขตเนื้อหาของรายวิชาทั้งหมดเพื่อจัดเรียงเนื้อหาให้สอดคล้องกับการสอนสอดแทรก หลักความรอบรู้ สามารถถ่ายทอดให้นักศึกษาได้อย่างต่อเนื่องและทำให้นักศึกษามีความรอบรู้ มีความเข้าใจ มีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกวิถีชีวิตที่เหมาะสม ตลอดทั้งมีหลักการในการรับมือหรือมีภูมิคุ้มกันเมื่อประสบปัญหาชีวิต

4.8) อาจารย์และนักศึกษาปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้และการนำข้อมูลมาช่วยในการเรียนอย่างเหมาะสม จะส่งผลให้นักศึกษามีความพร้อมทั้งทางวิชาการและความรู้รอบตัว สามารถใช้ปัญญาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.9) อาจารย์ควรบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการที่แบบคาย ทันสมัย เท่าทันเหตุการณ์ปัจจุบัน / อนาคต เพื่อให้นักศึกษารู้สึกว่าไม่ได้รับรู้ในสิ่งที่ล้าสมัยโบราณ แต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวนักศึกษาที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

4.10) หลักความรอบรู้จะช่วยให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้ในห้องเรียน ใน การทำงานได้ดีขึ้น และเป็นบุคคลที่ต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้นการชวนขยายหาความรู้ตลอดจนเข้าถึงแหล่งข้อมูลจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษา

4.11) อาจารย์ควรจัดสถานการณ์การเรียนรู้ให้นักศึกษาโดยมีกิจกรรมในการนำความรู้ทั่วไปตามเนื้อหาวิชาหรือเหตุการณ์สังคมปัจจุบันมาวิเคราะห์ในห้องเรียน เพื่อฝึกให้นักศึกษารู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตและส่งเสริมให้นักศึกษารักการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ อย่างรอบด้าน สามารถมีวิจารณญาณในการคิด การตัดสินใจเชื่อหรือไม่เชื่อ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม

4.12) อาจารย์ควรสอนสอดแทรก หลักความรอบรู้ให้นักศึกษา ฝึกให้นักศึกษาเข้าใจชีวิต เข้าใจสังคมปัจจุบัน เน้นการรู้เท่าทันข่าวสาร ฝึกทักษะการเลือกสรรสิ่งที่เป็นประโยชน์และเกิดคุณค่าในการดำรงชีวิตสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

5) ความคาดหวังในการนำหลักคุณธรรมจริยธรรม มาประยุกต์ใช้ในเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

5.1) อาจารย์ควรเน้น เรื่องหลักคุณธรรมจริยธรรมในทุกรายวิชาการศึกษาทั่วไปและวิชาอื่น ๆ และจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักคุณธรรมจริยธรรม สามารถมาประยุกต์ใช้ได้จริง เพื่อให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมทั้งต่อตนเองและต่อสังคม

5.2) เมื่อนักศึกษามีความรู้พื้นฐานด้านคุณธรรม จริยธรรมจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาบุคลิกภาพของชาติให้มีคุณภาพ ซึ่งอาจเน้นการศึกษาตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ ที่นักศึกษาเคารพนับถือ หรือหลักปรัชญาชีวิตที่นักศึกษานำมาใช้ โดยการจัดทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาจิตใจ ฝึกให้รู้จักแยกแยะ เลือกสรร สิ่งใดที่ควรปฏิบัติ สิ่งใดที่ไม่ควรปฏิบัติ และนักศึกษาสามารถบูรณาการหลักคุณธรรมในศาสนานั้น ๆ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

5.3) อาจารย์ต้องเป็นผู้ตรงต่อเวลา มีเมตตาต่อนักศึกษาอย่างเท่าเทียม และมีการวัดผลการเรียนตัดเกรดอย่างมีธรรมาภิบาลในจิตใจ

5.4) อาจารย์สอนสอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นวิถีชีวิตของนักศึกษาและมีการประเมินผลโดยอาจารย์ ไม่ใช่ลักษณะการสอนหรือบอกเพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

5.5) อาจารย์ชี้ให้เห็นเหตุแห่งโทษของพฤติกรรมที่ไร้คุณธรรม จริยธรรมที่เกิดขึ้นแก่ตนเองและผู้อื่น โดยยกตัวอย่างกรณีศึกษาของเหตุการณ์สังคมที่เกิดขึ้นจริงให้นักศึกษาได้เห็นภาพชัดเจน

5.6) อาจารย์มีการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมตามสถานการณ์และประสบการณ์จริงของการดำเนินชีวิต เน้นกระบวนการฝึกการใช้คุณธรรมจริยธรรมในทุกสถานการณ์อย่างรอบด้าน นักศึกษาสามารถนำหลักการดังกล่าวไปใช้แก้ปัญหาชีวิตและวางแผนจัดการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

5.7) อาจารย์ควร รปลุกฝังหลักคุณธรรมจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอในรายวิชาหมวดศึกษาทั่วไปหรือทุกรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาเกิดการซึ่งซบ เห็นความสำคัญของหลักคุณธรรมจริยธรรม มีจิตกำเนิดและการปฏิบัติตนสร้างคุณค่าความดีงาม สร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคม สามารถพึ่งตนเองได้ ช่วยเหลือสังคม มีวินัย ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์และสุจริต

5.8) หลักคุณธรรมจริยธรรมจะทำให้นักศึกษาเป็นคนดี มีวินัย น่าเชื่อถือ ตลอดจนมีความซื่อสัตย์ เมื่อได้รับการปลูกฝังตั้งแต่หมวดวิชาการศึกษาทั่วไปจนถึงหมวดวิชาเฉพาะนั้น จะหลอมให้นักศึกษาอยากทำตามจรรยาบรรณวิชาชีพได้อย่างมั่นคงและไม่อ่อนไหวตามผลประโยชน์

5.9) นักศึกษาสามารถนำกฎระเบียบข้อบังคับในห้องเรียนมาปฏิบัติได้จริง อาจารย์มีการอบรมกระตุ้นให้มีความเข้าใจเรื่องการค้าลอกผลงานอย่างเคร่งครัด ฝึกฝนพัฒนาทักษะคุณธรรมจริยธรรมให้ปฏิบัติติดต่อนักศึกษาอย่างต่อเนื่องจริงจัง

5.10) อาจารย์ควรนำหลักคำสอนของศาสนาทุกศาสนาที่นักศึกษาเคารพนับถือมาสอนสอดแทรกเพื่อส่งเสริมหลักคุณธรรมจริยธรรมในห้องเรียนสามารถนำมาใช้อย่างแท้จริง และควรมีการทำโครงการกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมาใช้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีรางวัลและประเมินผลความก้าวหน้าสามารถยกระดับจิตใจของนักศึกษาให้มีคุณธรรมจริยธรรมสูงขึ้นเป็นลำดับ

1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน ได้ทำการสรุปจากข้อคำถามปลายเปิด มีรายละเอียดต่อไปนี้

1) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ช่วยแก้ปัญหาเรื่องพฤติกรรมที่ไร้คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ดังต่อไปนี้

1.1) อาจารย์ควรจะสอนให้นักศึกษาเข้าใจถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจนจะสามารถ แก้ปัญหา เรื่องพฤติกรรมที่ไร้คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาได้

1.2) ถ้าสามารถสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษามีความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมแล้วไม่จำเป็นต้องจัดกิจกรรมเสริมเพราะทุกรายวิชาต้องเน้นให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรม

1.3) การพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจกับนักศึกษาได้และสามารถช่วยแก้ไขพฤติกรรมของนักศึกษาได้

1.4) การพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปสามารถส่งเสริมให้คนส่วน

ใหญ่เป็นผู้ผลักดันในการปฏิบัติตนให้มีคุณธรรมจริยธรรมจะสา มารถแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าว ขาด ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้

1.5) จะช่วยให้จิตใจของนักศึกษาอ่อนโยน ปรับวิธีคิดและทัศนคติ ในด้านไม่ดี ออกไปที่ละน้อย จนเห็นความดีความชั่วในจิตใจของตัวเอง ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานจิต เดิมของนักศึกษาถ้ามีพื้นฐานจิตใจดีมาก่อนการปลูกฝังสิ่งดี ๆ ต่าง ๆ ก็ง่ายขึ้น

1.6) นำหลักพุทธหรือการใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผลมาสร้างภูมิคุ้มกัน และส่งเสริมจริยธรรมของนักศึกษา อาจารย์ให้การชี้แนะ แนะนำแนวทางตักเตือนและฝึกฝนช่วยให้ เกิดการพัฒนาได้ดีขึ้น

1.7) อาจารย์ชี้ให้นักศึกษา เห็นประโยชน์ในสิ่งใกล้ตัวและให้เห็น โทษที่เกิดขึ้นแนะนำวิธีการแก้ไขปัญหา ยกตัวอย่างเรื่องที่เป็นปัญหาสังคม ที่จะทำให้นักศึกษามี แนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนดีขึ้น เพราะมีหลักในการปฏิบัติที่ดี

1.8) การพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ช่วยทำให้นักศึกษาหยุด ความอยากได้มาเป็นความอยากรู้และอยากทำให้ชีวิตมีคุณค่า

1.9) หลักคุณธรรมจริยธรรมกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ หลักการเดียวกัน แต่เป็นการประมวลสรุปเพื่อให้เข้าใจง่ายแ ละง่ายต่อการปฏิบัติ หากมีคุณธรรม จริยธรรมหรือเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก็จะทำให้เป็นคนดีได้อย่างแท้จริง

1.10) การพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ช่วยแก้ปัญหา คุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษา ทำให้นักศึกษาเลิกพฤติกรรมไม่ดีต่าง ๆ ได้ เช่น เลิกพฤติกรรมการสูบ บุหรี่ เป็นต้น

1.11) การพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป สามารถ แก้ปัญหาด้วยปัญญามากกว่าอารมณ์ โดยเน้นให้นักศึกษารู้ถึงผลกระทบกับคนรอบข้าง สังคม พ่อแม่ ฯลฯ อาจารย์ชี้ให้เห็นโทษของการไร้คุณธรรมจะทำให้ไม่มีอนาคตและจะสูญเสียทุกอย่างในชีวิต

1.12) อาจารย์ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้เกิดความ ตระหนักในการมีคุณธรรมจริยธรรมปลูกฝังเน้นย้ำ เชื้อ อมโยงหลักคุณธรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงกับการดำรงชีวิตอย่างเป็นปกติสุขและมีหลักปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จได้

1.13) หากดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยทำให้นักศึกษาคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น รู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น และสามารถดำรงตนให้เป็น ประโยชน์ต่อสังคมและไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่สังคม

1.14) การพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ช่วยปลูกฝังจิต วิญญาณให้นักศึกษามีจิตใจที่สูงขึ้น มีจิตอาสาต่อสังคม รู้จักรับผิดชอบตนเองและผู้อื่น หากนักศึกษา รู้จักคำว่า “พอ” ในการดำรงชีวิต รู้และสำนึกถึงผลที่ตามมาจากการกระทำ ตลอดจนการปลูกฝังให้มี วินัย เชื่อสัจจะจะช่วยแก้ปัญหาได้

1.15) อาจารย์ควรเน้นย้ำเอาจริงเอาจังให้นักศึกษามีจริยวัตร พฤติกรรมที่ปฏิบัติในกรอบคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่องจนเป็นพฤติกรรมติดตัวเป็นบุคลิกภาพ ของนักศึกษาจะช่วยให้เป็นต้นทุนที่ดีทางสังคมต่อไป

1.16) การพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษา ทั่วไป มีการจัด กิจกรรม มอบหมายงาน ให้นักศึกษาเป็นรายบุคคลและส่งท้ายชั่วโมงเรียน สรุปและทำความเข้าใจ ช่วยให้นักศึกษาเกิดความตระหนักเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยยกกรณีศึกษา นักศึกษาก็ สามารถพัฒนาตนเองโดยไม่ต้องบังคับ เกิดทัศนคติที่ดีต่อสถาบันและเกิดข้อเสนอแนะ ศักยภาพ ในการ ประกอบการตัดสินใจในการเลือกแนวทางในการปฏิบัติตน

2) ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาด้วยกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

2.1) ปัจจัยสำคัญที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาด้วย กระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

2.1.1) ให้นักศึกษาเข้าใจและปฏิบัติตามวัฒนธรรมของ มหาวิทยาลัย

2.1.2) วิธีการ แนวการสอน เทคนิคการสอน การยกตัวอย่างที่ เน้นคุณธรรมจริยธรรม ความสามารถในการถ่ายทอดของอาจารย์

2.1.3) ปัจจัยพื้นฐานทางด้านครอบครัวจะเป็นสิ่งที่ส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาได้อย่างดี จากนั้นก็สามารถปูพื้นฐาน ทางด้านการศึกษาให้กับ นักศึกษาโดยการให้ความรู้ มีการสอนแบบปฏิบัติจริงในด้านของการพัฒนาจิตใจ ใช้กิจกรรมโดยลงไป ปฏิบัติจริง นักศึกษาจะได้เกิดการซึบซับความดีงามให้เกิดขึ้นในจิตใจของเราเอง

2.1.4) สถานศึกษาต้องเอาจริงให้ความสำคัญจริง ๆ อาจารย์ เป็นตัวอย่าง อุปสรรคคือ บุคลากรไม่เห็นความสำคัญ ละเลยไม่บูรณาการกับรายวิชาที่สอน

- 2.1.5) กิจกรรมต่าง ๆ รางวัลต่าง ๆ อุปสรรค คือ ความไม่เข้มงวดอย่างไร้เหตุผลของอาจารย์ผู้สอน
- 2.1.6) อาจารย์และเพื่อน ๆ จะต้องเป็นกัลยาณมิตร ค อยช่วยแนะนำในทางที่ดี ให้เว้นจากสิ่งที่ไม่ดี มีการยกย่องชมเชยในโอกาสอันสมควร
- 2.1.7) ปัจจัยส่งเสริมคือ ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้วยการจัดกิจกรรมควบคู่ไปกับการเรียนการสอนซึ่งจะทำให้นักศึกษาปฏิบัติได้จริง
- 2.1.8) ผู้บริหารศึกษาต้องเข้าใจถึงประโยชน์ในการพัฒนา มีนโยบายที่ชัดเจนและสนับสนุนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม แต่ถ้าผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญปัจจัยที่จะสนับสนุนจึงไม่ปฏิสัมพันธ์กับนโยบายทำให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพ
- 2.1.9) ความพร้อมด้านนโยบายและการสนับสนุนดำเนินกิจกรรมของสถาบันมีผลกระทบต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 2.1.10) การจัดทำแนวการสอนได้กำหนดกิจกรรมไว้ก่อนการประเมินตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยและการปฏิบัติตนตามแบบอย่างของอาจารย์ผู้สอน
- 2.1.11) การสนับสนุนจากผู้บริหาร กำหนดเป็นนโยบายอย่างต่อเนื่อง และอาจารย์ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและเตรียมการสอนเป็นอย่างดี
- 2.1.12) อาจารย์ผู้สอน เพื่อร่วมชั้นเรียน โครงสร้างของหลักสูตรที่สังกัด มหาวิทยาลัย พ่อแม่พี่น้องและญาติ ๆ ของนักศึกษา
- 2.1.13) อาจารย์ทำตัวเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยกตัวอย่างบุคคลที่ดำรงตนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยลบคือ หากนักศึกษาทำผิดแล้วปล่อยปะละเลยไม่ลงโทษจะทำให้นักศึกษาคิดว่าที่กระทำนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้และได้รับการยอมรับจากสังคม
- 2.1.14) ความเอาใจใส่ของอาจารย์และบุคลากรสนับสนุนในการกวดขัน ตรวจสอบเอาจริงกับการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และกฎกติกาของหน่วยงานมหาวิทยาลัย เช่น การลงทะเบียนตรงเวลาและการส่งงานตรงเวลาที่กำหนด
- 2.1.15) การวางแผนร่วมกันระหว่างบุคคลกรดำเนินงานในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป มีแผนการดำเนินงานชัดเจน และดำเนินงานตามแผน รวมถึงสรุปและประเมินผลการดำเนินงานอย่างจริงจัง สามารถส่งเสริมการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้
- 2.1.16) ปัจจัยภายในที่ช่วยส่งเสริม คือ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอน เนื้อหากิจกรรมที่อาจารย์ผู้สอนจัดให้นักศึกษา ส่วนปัจจัยภายนอก

ได้แก่ บุคลิก พฤติกรรม ความรู้ จิตสำนึก ระดับความคิดที่แตกต่างกันของนักศึกษาในแต่ละสาขา แต่ละหลักสูตร นั้นไม่เท่ากัน อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

2.2) ปัญหา อุปสรรคสำคัญที่ส่งผล ต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาด้วยกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

2.2.1) นักศึกษาไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาตนเอง

2.2.2) ความพร้อมในการสอนของอาจารย์ ความพร้อมในการเรียนของนักศึกษา และบรรยากาศในการเรียนการสอน

2.2.3) นักศึกษาติดเพื่อน เลียนแบบความ ประพฤติ เลียนแบบ ความประพฤติในกลุ่มเพื่อนและในสังคม

2.2.4) จำนวนนักศึกษาที่มากเกินไปต่ออาจารย์ผู้สอนหนึ่งคนทำให้กระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปไม่ได้ผลเท่าที่ควร

2.2.5) นักศึกษาไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรขาดความพร้อมในการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

2.2.6) กระแสสังคมที่เปิดรับวัฒนธรรมบริโภคนิยม

2.2.7) สื่อมวลชนอสาระที่เน้นการฟุ้งเฟ้อ ไร้เหตุผล เทคโนโลยีที่ไม่มีขอบเขตทำให้กิเลสของมนุษย์ฟุ้งกระจายไป

2.2.8) อาจารย์ผู้สอนมีศรัทธาไม่มากพอในวิชาพื้นฐานที่สอน และสอนแบบขาดวิจาร์ณญาณความเป็นมนุษย์

2.2.9) วัยของนักศึกษาและการคบเพื่อน และวัตถุนิยมของนักศึกษา

2.2.10) อาจารย์ผู้สอนขาด ความร่วมมือในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษา ความรู้ความสามารถของอาจารย์ไม่มากพอ และมีอคติทางวิชาการ

2.2.11) การสื่อสารทางเดียวจากอาจารย์ไปสู่นักศึกษา โดยขาดการสร้างศรัทธาและการมีส่วนร่วม ทำให้ไม่เกิดค่านิยมร่วม ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธ รรมที่ไปคนละทิศละทาง

2.2.12) อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม (ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สิ่งที่ไม่เหมาะสม) หากผู้เรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เปิดรับสื่อที่ไม่เหมาะสม โดยไม่มีภูมิคุ้มกันก็จะ เป็นอุปสรรคอย่างยิ่งและเป็นปัจจัยที่ยากต่อการควบคุม

2.2.13) สภาวะแวดล้อมเปลี่ยนไปพฤติกรรมเน้นทุนนิยม ผู้ที่มีพฤติกรรมปฏิบัติตามเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นการแปลกแยกจากเพื่อนในกลุ่ม

2.2.14) ถ้าผู้พัฒนาหลักสูตรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เข้าใจถึงแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ถูกต้องชัดเจน จะทำให้การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นไปได้ยาก

2.2.15) สังคมโลกปัจจุบันเป็นยุคของการสื่อสารและเทคโนโลยี นักศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย เป็นสาเหตุสำคัญทำให้การสื่อสารส่วนบุคคลขาดหายไป ประกอบกับสื่อที่นักศึกษาดูอาจเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและเหมาะสมกับวัย จึงเป็นสาเหตุให้นักศึกษาขาดคุณธรรมจริยธรรม

2. ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ การพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

2.1 การนำเสนอแนวทางหลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล หลักความมีภูมิคุ้มกัน หลักความรอบรู้และหลักคุณธรรมจริยธรรมมาบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนมีแนวทางดังนี้

2.2.1 สร้างศรัทธาที่ถูกต้อง สร้างกำลังใจ สร้างแรงจูงใจที่ถูกต้อง ให้นักศึกษามีกำลังใจ (พลธรรม5)

2.2.2 สร้างหลักความศรัทธาที่ถูกต้อง ของหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ มีเหตุผลแบบวิทยาศาสตร์ สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบ ผู้สอนต้องรู้จริงทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ กิจกรรมเน้นประสบการณ์ตรงจากของจริง ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เน้นสร้างจิตสำนึกสาธารณะ บ่มเพาะคุณธรรมทางใจ เนื่อหาเน้นปัญหาของบริโคนิยม โดยเน้นการฝึกสมาธิและสติเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันบริโคนิยม

2.2.3 ผลการเรียนผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างมีความสุข โดย สร้างระเบียบวินัย (ในตนเอง) ที่ถูกต้อง ใช้ทรัพยากรทุก ๆ ด้านอย่างพอประมาณ คุณธรรมที่เน้น เช่น ความอดทน ความเพียร สติ ปัญญา ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ เป็นต้น สร้างประชาคมต้นแบบ เช่นที่พระพุทธเจ้าสร้างประชาคมสงฆ์เป็นประชาคมต้นแบบของการเสียสละ เป็นต้น

2.2 กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนมีข้อเสนอว่าลักษณะของกิจกรรม เป็นกิจกรรมหลากหลาย ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2.2.1 โครงการจิตอาสาปลูกจิตสำนึกสาธารณะ หรือ

2.2.2 ทำโครงการเกี่ยวกับผู้ด้อยโอกาสในสังคม

2.2.3 เน้นศึกษาปัญหาของชุมชน

- 2.2.4 เป็นกิจกรรมที่สร้างความรู้ต้นแบบและประชาคมต้นแบบ เป็นกลุ่มทดลองให้นักศึกษา
- 2.2.5 เตรียมมาทำ Presentation หน้าห้องโดยประยุกต์ 3 หัวง 2 เงื่อนไขให้เป็นรูปธรรม
- 2.2.6 เน้นกิจกรรมที่พานักศึกษาไปสัมผัสกับประสบการณ์จริงในพื้นที่ และฟังบรรยายจากผู้มีประสบการณ์จริง
- 2.2.7 พาชมโครงการในพระราชดำริ
- 2.2.8 ดู VDO เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหาบุคคลต้นแบบ
- 2.2.9 เขียนเรียงความหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเน้นทั้งภาคทฤษฎีและการประยุกต์ใช้
- 2.3 ท่านมีความต้องการที่จะจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร
- 2.3.1 เริ่มจากครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของความพอประมาณทั้งเรื่องส่วนตัวและกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ไม่ทำตัวโหดม เซอเกินเหตุ หรือ หูหราบ้าตามกระแสแฟชั่น
- 2.3.2 ปลุกฝังคุณธรรมของการไม่เบียดเบียนกัน นำหลักธรรมะเรื่องทศ 6 มาจัดระเบียบสังคม และนำหลักสันโดษ 3 คือ สันโดษในกำลัง ลาภสิ่งที่ได้มา สิ่งที่มี และการ ประมาณตนมาประยุกต์ให้เข้ากับกิจกรรมต่าง ๆ
- 2.3.3 สัดส่วนทฤษฎีกับปฏิบัติ ทฤษฎีประมาณ 7 สัปดาห์ เวลาที่เหลือเป็นกิจกรรมหลากหลาย เช่น ศึกษาดูงานในโครงการพระราชดำริหรือสัมภาษณ์บุคคลตัวอย่าง
- 2.3.4 จัดทำโครงการวิเคราะห์กรณีศึกษาจากข่าวสารในชีวิตประจำวัน หรือจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 2.3.5 การแสดงบทบาทสมมุติ การเล่นเกม เช่น เป็นชาวไร่ ชาวนา นักธุรกิจ พ่อค้า ประชาชน อาชีพต่าง ๆ แสดงถึงวิถีชีวิตโดยประยุกต์หลัก 3 หัวง 2 เงื่อนไข เพื่อให้ นักศึกษาเห็นว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถสอดแทรกหรือแทรกซึมสู่ทุกวิถีชีวิตของผู้คน
- 2.3.6 เกมการศึกษาที่มีลักษณะ “Edutainment” หรือ “Plearn” (Play + Learn) เน้นการให้สาระความรู้คู่ความสนุกสนานบันเทิง เป็นต้น
- 2.4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนจะช่วยแก้ปัญหาคุณธรรมของนักเรียนนักศึกษาได้อย่างไร
- 2.4.1 ปัญหาเรื่องการควบคุมตนเอง (วินัย, อดทน) จิตอาสา เมตตา กรุณา ปลุกฝังเรื่องความรอบคอบ ความไม่ประมาท ความสันโดษ ความเพียร การใช้ปัญญาแก้ปัญหาช่วยเหลือแบ่งปันกัน

2.4.2 ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง เช่น เศรษฐกิจพอเพียงทำให้ชีวิตของเขามั่นคงขึ้นได้ และเป็นหนทางแห่งความอยู่รอดในการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคต

2.4.3 ช่วยสร้างความหนักแน่นมั่นคงทางจิตใจ ไม่ปล่อยจิตใจไปตามกระแสโลก (บริโภคนิยม)

2.4.4 ทำให้นักศึกษามีความสำนึกในหน้าที่และทำหน้าที่ของเขาได้มากขึ้น เช่น เป็นลูก เป็นนักเรียน นักศึกษา เป็นลูกศิษย์ ฯลฯ

2.4.5 สามารถนำหลักความพอดี ความพอประมาณ และมีเหตุผลในการเลือกการดำเนินชีวิต และสามารถปรับตัวเอง สร้างภูมิคุ้มกันเข้ากับโลกในอนาคตได้

2.5 ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา

2.5.1 ครูผู้สอน ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนเป็นต้นแบบตัวอย่างที่ดีให้แก่นักศึกษา จะกระตุ้นท้าทายให้ผู้เรียนสร้างจิตสำนึกสาธารณะ

2.5.2 อาจารย์ต้องมีกลยุทธ์ มีเทคนิคการถ่ายทอดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ กล่าวคือ ครูต้องรู้จัก รู้ลึก เข้าใจและมองนักศึกษาแบบบัวสีเหล่า

2.5.3 เนื้อหาคือสิ่งที่เกิดขึ้นจริง อยู่ใกล้ตัว หรือเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของนักศึกษา

2.5.4 สื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมจะต้องหลากหลาย

2.5.5 สถาบันการศึกษาต้องมีนโยบายที่ชัดเจน ส่งเสริมให้อาจารย์นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ต้องพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ให้เข้าใจถึงคุณค่าของความพอเพียง สร้างประชาคมต้นแบบที่มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง สร้างคำขวัญ คำคม ประชาสัมพันธ์ในสื่อทุกสาขา ให้ฝังเข้าไปในจิตใจ

2.5.6 ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ นักการศึกษา ศาสนาบุคคล พ่อ แม่ นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป ต้องรณรงค์เอาจริงเอาจังพัฒนาเป็นนโยบายจัดการศึกษาระดับชาติ และเป็นการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

2.6 ปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักศึกษา

2.6.1 สถาบันการศึกษาต้องมีแบบอย่างที่ดีมีมาตรฐาน มีนโยบายเรื่องของทิศทางความรู้คู่กับการประพฤติด้านคุณธรรมจริยธรรม

2.6.2 ครูผู้สอนไม่เข้าใจหลักคุณธรรมจริยธรรมที่ดีพอ และไม่สามารถปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมได้

2.6.3 นโยบายภาครัฐยังไม่ชัดเจนในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ทั้งยังมีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจให้ประชาชนจ่ายมากขึ้น จึงสวนทางกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพราะเป็นนโยบายภาครัฐชัดเจน การส่งเสริมสนับสนุนสิ่งที่ดึงมาแก่เยาวชน สถาบันการศึกษาก็สามารถดำเนินการได้

2.6.4 นักศึกษาได้รับอิทธิพลจากสื่อที่ไม่เหมาะสม ชมละครทีวีที่มีเนื้อหาทางเพศเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี

2.6.5 นักศึกษาได้รับอิทธิพลจากสื่อออนไลน์ที่ไม่เหมาะสมกับวัย , เกมออนไลน์ที่กระตุ้นพฤติกรรมก้าวร้าว หรือ สภาพแวดล้อมที่ไม่ดีจากเพื่อนในสังคมออนไลน์

2.6.6 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นทฤษฎีและวัดผลโดยการให้นำหนักกับ Cognitive Domain มากเกินไป ควรจะฝึกให้นักศึกษาคิดเป็นมากกว่า

2.7 ความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา

2.7.1 ต้องมีนโยบายยุทธศาสตร์เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการจัดการเรียนการสอน

2.7.2 สร้างทัศนคติที่ถูกต้อง สร้างความรู้ที่ถูกต้อง และสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง

2.7.3 เน้นสร้างการดำเนินชีวิตด้วยทางสายกลาง คือ อริยมรรค 8

2.7.4 ปลูกฝังการเรียนรู้ ไม่ปล่อยชีวิตให้ตกอยู่ในกระแสโลกาภิวัตน์ รู้เท่าทันโลก โดยยึดหลักสัปปุริสธรรม 7

2.7.5 อาจารย์ผู้สอนต้องเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง

2.7.6 ฝึกให้นักศึกษาคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล และมีวิจารณญาณในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

2.8 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนการสอนมีประโยชน์ต่อนักศึกษาดังนี้

2.8.1 นักศึกษาจะมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ถูกต้อง

2.8.2 นักศึกษามีความรู้ด้านทฤษฎี แล้วสามารถนำไปสู่ภาคปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

2.8.3 นักศึกษาได้เรียนรู้และเห็นคุณค่าของความพอเพียง มีการบริโภคที่เหมาะสม

2.8.4 นักศึกษาสามารถบรรเทาความขาดแคลนปัจจัยการบริโภคทั้งส่วนตนหรือในส่วนของครอบครัว ส่วนของชาติและส่วนของโลกได้

2.9 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนี้

2.9.1 ส่งเสริมความรู้และเป็นภูมิคุ้มกันของชีวิตนักศึกษาให้งดงามเป็นคนดี เป็นบุคคลตัวอย่างที่ดี

2.9.2 นักศึกษาสามารถนำหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ไปปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งเป็นหลักที่ควรมีและปฏิบัติได้อยู่ในใจของทุกคน

2.9.3 ต้องสร้างความเชื่อมั่น ถึงประโยชน์ คุณค่า และความจำเป็นของ ทฤษฎีให้นักศึกษาเข้าใจ ทฤษฎีทุกทฤษฎีจะปรากฏผลก็ต่อเมื่อมีบุคคลนำไปศึกษาปฏิบัติอย่างจริงจัง และการปฏิบัติจะมีผลชัดเจนต้องมีแรงจูงใจ

2.9.4 ส่งเสริมแรงจูงใจอย่างต่อเนื่องให้นักศึกษาอยากลอง อยากทำตาม ทฤษฎีที่สอน

2.9.5 ฝึกให้นักศึกษารู้จักเลือก รู้จักรับ และรู้จักปฏิเสธ รู้จักดำรงตนอยู่ในความพอประมาณ ใช้จ่ายไม่เกินตัว ไม่ไหลไปตา มกระแสนิยม ฟุ่มเฟือยและมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม

2.10 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนในทัศนคติมีดังต่อไปนี้

2.10.1 ผู้บริหารระดับสูงควรมีจิตมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษา

2.10.2 สถาบันควรจัดอบรมให้อาจารย์ผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจ มีมุมมอง มีความสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษาได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.10.3 สถาบันควรประชาสัมพันธ์ให้เห็นความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำหลักทฤษฎีที่ได้เรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติและมีการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

2.10.4 ให้นักศึกษารู้ เข้าใจเหตุผลและประโยชน์ที่ต้องดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.10.5 ให้นักศึกษารู้ตนเอง รู้ตนเองว่าอยู่ในสถานะเป็นผู้เรียน

2.10.6 ให้นักศึกษารู้ความพอประมาณ คือ ความพอเหมาะพอดีพอประมาณ ความพอเพียง

2.10.7 ให้นักศึกษารู้กาล รู้เวลา ที่ต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสม

2.10.8 ให้นักศึกษารู้ประชาคมที่จะต้องวางตนให้เหมาะสมที่ จะเข้าไปอยู่ที่ จะเข้าไปสมาคมนั้น ๆ

2.10.9 ให้นักศึกษารู้บุคคล รู้ว่าใครคนไหนควรคบหาสมาคม อย่างลึกซึ้ง ขนาดไหน

3. ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวด วิชาการศึกษาทั่วไปจากจากการประชุมกลุ่ม

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเก็บข้อมูลงานวิจัย มี 2 ลักษณะ คือ แบบเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เชิงคุณภาพนั้นได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก 6 ท่าน ในแฟ้มจะมีงานที่ต้องเก็บกับนักศึกษา 3 ชั้น ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณธรรมจริยธรรม มีเครื่องมือดังนี้

ชั้นที่ 1 คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะนำไปใช้เก็บข้อมูลกับนักศึกษา

ชั้นที่ 2 คือ แบบประเมินเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา

ชั้นที่ 3 คือ แบบสอบถามเจตคติและพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา

แบบประเมินนี้วัดก่อนการจัดการเรียนการสอน (pre-test) และหลังจากการจัดการเรียนการสอนแล้วก็จะวัดอีกครั้ง (post-test)

จากการที่ได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Review Literature) ได้พบว่างานวิจัยหลายเรื่องได้ชี้ให้เห็นว่า IQ มีส่วนสำคัญในการมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง จึงต้องการวัดนักศึกษาด้วยว่า IQ หรือเกรดเฉลี่ยมีผลต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมหรือไม่ และ เรื่องของเพศด้วย จากผลของการ Review พบว่า เพศหญิงมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเพศชาย นักศึกษาที่เลือก เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ สุ่มได้เป็นกลุ่มทดลอง หลักสูตรคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมใน หลายวิชาแต่ไม่ใช่ลักษณะของการบูรณาการเป็นลักษณะ คล้าย ๆ ขนมชั้น ปัญหาสำคัญที่สุด คือ เรื่อง บุคลากร ที่สอนจะต้องมีความเชื่อและความศรัทธา ถ้าไม่มีความเชื่อและความศรัทธาจะไม่สามารถบูรณาการเนื้อหาสาระสำคัญ ๆ ได้ แต่ถ้าเชื่อและศรัทธาจะสามารถอ้างอิงวิเคราะห์เนื้อหา ที่เป็นจุดอ่อน จุดต่อได้ ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของเนื้อหาวิชานี้จะเป็นลักษณะเชิงคุณค่า (Normative) เรื่องความ ถูก-ผิด จึงขึ้นอยู่กับบริบท (Context) ของสังคม ดังนั้นคนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจะต้องมีความเชื่อและศรัทธาจริง ๆ ต้องเลือกคนปฏิบัติที่มีศรัทธา และเลือกคนที่มีทัศนคติที่ตรงกัน มีการทำงานที่เป็นทิศทางเดียวกันและมีการให้

ความรู้แลกเปลี่ยนข้อมูลศึกษาเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งถ้าไม่สามารถคัดเลือกบุคลากรลักษณะนี้ได้ก็จะไม่สามารถบูรณาการองค์ความรู้ได้

ปัญหาสำคัญของหลักสูตรบริหารธุรกิจของไทยก็คือ เดินตามหรืออ้างอิงการบริหารธุรกิจของทุนนิยมตะวันตกซึ่งจะเอนเอียงไปทางวัตถุนิยมเห็นแก่ตัว เน้นการบริโภคสูงสุด ประเด็นนี้สำคัญตรงที่ว่า ทำอย่างไรจึงจะทำให้เราลดความเห็นแก่ตัวลงได้บ้าง ประเด็นนี้ควรนำหลักธรรมในพุทธศาสนามาใช้ นำพุทธศาสนาบูรณาการ เพื่อพัฒนาสาระสำคัญที่สุดของมนุษย์ ก็คือ เรื่อง จิตวิญญาณ แต่ตรงนี้ต้องยอมรับว่าเป็นเรื่องยากมากในการจะเปลี่ยนจิตวิญญาณของคน ซึ่งประเด็นนี้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะให้นำหลักธรรมในพุทธศาสนาประยุกต์และบูรณาการอันได้แก่ หลักอริยสัจสี่ ไตรสิกขา อริยมรรคมีองค์แปด เป็นต้น ทำอย่างไรจึงจะไปเปลี่ยนจิตใจหรือจิตวิญญาณของบุคคลอื่น ๆ ได้ ตรงนี้เป็นสิ่งที่เราจะต้องพยายามกระทำ คือ พยายามทำจิตของเขาให้เป็นกุศลซึ่งประเด็นนี้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิได้ชี้ให้เห็นว่าถ้าเราสามารถนำหลักธรรมสำคัญ ๆ ในพุทธศาสนาบูรณาการเข้ากับหลักคุณธรรม จริยธรรมในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ แต่ผู้สอนจะสอนสอดแทรกเรื่องหลักคุณธรรม จริยธรรมในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในทุกรายวิชาได้ ยาก เนื่องจาก การวัดและประเมินผลเรื่องคุณธรรม จริยธรรมเป็นนามธรรม ปัญหาในการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันในทางทฤษฎีนั้น มักจะไม่ใช่ปัญหา เพราะทุกคนเรียนรู้และมีความรู้เรื่องนี้ดีพอ แต่จะมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติและการประเมินผลนั้นควรจะมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ

การจะปลูกฝังให้นักศึกษามีจิตสาธารณะนั้น จำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีจิตอาสา แต่ปัญหาก็คือ เรามักจะพบว่า วิธีคิดของนักศึกษาปัจจุบันมักจะหวังผลตอบแทนในแทบทุกพฤติกรรม ทำให้จิตอาสาลดน้อยลง เทียบเคียงได้กับระบบการเรียนการสอนปัจจุบันที่เน้นการวัดผล โดยมีคะแนนเป็นผลตอบแทน ที่สำคัญก็คือ ผู้สอนต้องเป็นต้นแบบให้แก่ นักศึกษา ก่อน เช่น เรื่องการตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความเสียสละ จึงจะทำให้ นักศึกษากระทำตามได้

การสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันดับแรกผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ประการต่อมา สถาบันการศึกษามีนโยบายที่ชัดเจน บางครั้งมีแต่นโยบายแต่ไม่นำไปปฏิบัติ นี่คือจุดอ่อน ยกตัวอย่าง เช่น โรงเรียนประถม มัธยม มีวิชาศีลธรรม จริยธรรมแต่ก็มีเพียงคาบเดียว กล่าวโดยสรุปก็คือ อาจจะมีปัญหาใน 2 ระดับ คือ

- 1) ระดับผู้สอนหรือครู อาจารย์ จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา
- 2) ระดับนโยบายของสถาบัน หรือสถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้ได้ จุดอ่อนจะอยู่ที่

นโยบายกับการปฏิบัติมักจะไม่ไปด้วยกัน

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เรียกว่า การรู้ประมาณ การมีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันในทางพุทธศาสนาก็ คือ หลักสันโดษซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ท่านทรงนำมาใช้และนำมาเผยแพร่ให้กับประชาชนได้รับทราบและปฏิบัติตามอยู่เสมอ

ปัญหาที่มีทั้งในระดับประเทศ ระดับสังคม และระดับครอบครัว คือ ในรัฐธรรมนูญมี
 แนวนโยบายที่มีหลักเศรษฐกิจพอเพียงอยู่แล้วและชัดเจนแต่มีปัญหา ในทางปฏิบัติก็คือ รัฐบาลไม่
 นำมาปฏิบัติหรือปฏิบัติสวนทางโดยตลอด จะเห็นได้จากเน้นการกู้เงินและใช้งบประมาณขาดดุล
 จำนวนมหาศาล จะเห็นได้จากหนี้สินภาคครัวเรือนมีเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าครัวเรือนจะสั่งสอน
 คุณธรรม จริยธรรม ให้ศรัทธาในความดีงามแต่ก็อาจพ่ายแพ้ต่อสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ
 และระบบการศึกษาที่เน้นวัตถุนิยมใช้เงินเป็นตัวตั้งในการวัดทุกอย่างทุกอย่าง รวมทั้งระบบการศึกษาที่
 มุ่งปลูกฝังให้นักศึกษาเอาตัวรอดและมุ่งทำงานที่ให้ผลตอบแทนสูง ๆ ในระบบทุนนิยมที่เน้นการเอา
 เปรียบที่มองไม่เห็น หรือการเอาเปรียบเชิงโครงสร้าง

ควรเน้นการปลูกฝังเรื่อง จิตอาสา และการทำงานเป็นทีมในการวางแผนการนำหลักปรัชญา
 เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในทางปฏิบัติ ถ้าเราเข้าใจและปฏิบัติตามปรัชญาตะวันออกและพุทธศาสนา
 เราจะพบว่า สุขของเราจะเพิ่มขึ้นทุกซทุกจะลดลง ทำอย่างไรจะทำให้ผู้เรียนค้นพบได้ด้วยตนเองว่า สุข
 ของเขาได้เพิ่มขึ้น ทุกข์ของเขาได้ลดลง และถ้าพัฒนาถึงระดับแล้วก็จะสามารถเปลี่ยนจิตวิญญาณ
 ของเขาได้ ถ้าเปลี่ยนจิตวิญญาณของเขาได้ ก็จะสามารถเปลี่ยนได้ทุกอย่าง

จุดเริ่มต้นในการเรียนการสอนเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สอนให้นักศึกษาได้ใช้หลักสัปปุริส
 ธรรม 7 ประการ เริ่มต้นจากรู้เหตุ รู้ผล รู้ตนเอง รู้ประมาณ รู้กาล รู้ชุมชน รู้บุคคล ถ้านักศึกษามี
 ความรู้แบบนี้จะปลูกฝังเพิ่มเติมเรื่องอะไรก็จะเพิ่มเติมได้ง่าย แต่ถ้าผู้สอนไม่มีความรู้ที่ลึกซึ้งแล้วละก็
 จะไม่ประสบความสำเร็จ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการนำหลักธรรมในพุทธศาสนาเรื่องความสัน โดษมาใช้ให้เป็นรูปธรรม
 ที่ชัดเจน เปรียบเหมือนเป็นเรื่องเดียวกันแต่เรียกแตกต่างกัน เราควรมองเศรษฐกิจพอเพียงใน 2
 รูปแบบ คือ

1) ถ้ามองแบบกระบวนการ (Process) การพูดถึงสันโดษ ปัจเจกชนแต่ละคนจะรู้ตนเองว่ามี
 ขอบเขตของตนเองแค่ไหน การนำเสนอในลักษณะนี้ จะเน้นว่า ลักษณะ ะของปัจเจกบุคคลแต่ละคน
 มองอย่างไร

2) ถ้ามองโดยโครงสร้าง (Structure) คือมองเป็นกลุ่ม จากผลการวิจัยพบว่า ถ้าคนเดียวนำ
 แนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติจะเป็นเรื่องยากมาก จะต้องเป็นคนที่มีความเข้มแข็งในจิตใจ
 และจะต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวเองสูงมาก ดังนั้นการมองในเชิงโครงสร้าง ก็คือ เป็นระดับของวิถีชีวิตที่มี
 ปฏิสัมพันธ์กับบริบท (Context) ทางสังคม ชุมชน เศรษฐกิจ การศึกษา และอื่น ๆ คือเป็น วิถีชีวิตที่
 สามารถ “เข้าใจ” “เข้าใจ” และ “เข้าถึง” เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งแต่ละหน่วยของสังคมจะเอื้อและ
 สนับสนุนซึ่งกันและกัน จะทำให้การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติได้ผล เศรษฐกิจพอเพียงไม่
 ควรทำแบบงานโชว์เท่านั้นหากแต่จำเป็นต้องช่วยกันทำเพราะมิติที่ลึกซึ้งของเศรษฐกิจพอเพียงก็คือ มี
 ลักษณะเป็นองค์รวม

ส่วนที่ 1.2 การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คณะผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์ และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์เหตุผลเชิงจริยธรรม และ ความคิดเห็นและพฤติกรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ในสัปดาห์ที่ 12 ตามกำหนดการเรียนดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 ชั้นเตรียมการและปฐมนิเทศ โดยชี้แจงเกี่ยวกับรายวิชา แนะนำสิ่งที่ควรปฏิบัติเกี่ยวกับแนวทางการเรียนรู้บูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดบทบาทหน้าที่ กฎ กติกา มารยาทของสมาชิกในการเรียนรู้ร่วมกันและ การทำโครงการส่งเสริมคุณธรรม ด้วยการรับใช้สังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกันเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตน ทราบถึงกฎ กติกา มารยาทในการจัดทำโครงการฯ ร่วมกัน สามารถใช้เครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร การสืบค้นข้อมูลเบื้องต้น ตามทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสมและพอเพียง เพื่อดำเนินการจัดทำโครงการฯ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อดำเนินโครงการฯ ให้สำเร็จ การนำเสนอโครงการ แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 7 กลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน ผู้สอนระบุงิจกรรม เกณฑ์ความสำเร็จและระยะเวลาการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงเกณฑ์มาตรฐานการทำงาน และระยะเวลาการทำงานในแต่ละกิจกรรม แล้วดำเนินการทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ประเมินเหตุผลเชิงจริยธรรม และความคิดเห็นและพฤติกรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง

สัปดาห์ที่ 2 ให้ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน เชื่อมโยงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักความพอประมาณ เพิ่มพูน ทักษะ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามหลักความมีภูมิคุ้มกัน ทักษะคิดที่ต่อการรับใช้สังคมตามหลักความมีเหตุผล และประสบการณ์ การช่วยเหลือสังคมและหลักความรอบรู้ กระตุ้นความสนใจ ให้ผู้เรียนอภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับเนื้อหา รายวิชาเชื่อมโยงกับ ประสบการณ์ตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียนร่วมอภิปรายนำเสนอ งาน/โครงการเสริมคุณธรรม เพื่อการรับใช้สังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สนใจจะทำในเบื้องต้น เลือกเวลาที่จะปฏิบัติ เลือกสถานที่ที่จะปฏิบัติกิจกรรม การติดต่อสื่อสารทั้งแบบเผชิญหน้าหรือแบบออนไลน์จากเว็บไซต์ประจำรายวิชาเช่น การใช้เสวนาออนไลน์ (Online Forums) การใช้เว็บบอร์ดในรายวิชา การใช้บล็อกประจำรายวิชา รวมถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์จากทรัพยากรสารสนเทศที่มีให้บริการในมหาวิทยาลัย

สัปดาห์ที่ 3 ดำเนินกิจกรรมและให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง ให้ความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการทำโครงการส่งเสริมคุณธรรม ด้วยการรับใช้สังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนะแหล่งสารสนเทศทางออนไลน์ ยกตัวอย่าง กรณีศึกษา และบทความ

เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ และการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการดำรงชีวิต และการทำงานเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตผ่านทางบล็อก ระดมสมองของสมาชิกใน e-Learning อภิปราย สะท้อนความคิดเห็น ผู้เรียนให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อหาวิธีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการในโครงการเสริมคุณธรรมเพื่อการรับใช้สังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อการทำโครงการฯ การสืบค้นข้อมูลอันเป็นเงื่อนไขภายนอกที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้ สร้างความมีเหตุผล เพิ่มความรอบรู้ สร้างแรงบันดาลใจได้ โดยการสร้างความตระหนักรู้จากสภาพการณ์ที่เป็นปัญหาต่างๆ ที่ใกล้ตัวผู้เรียน ชุมชนของผู้เรียนเอง หรือเป็นกระแสสังคมที่เกิดขึ้นอยู่แล้ว กระตุ้นให้เห็นเป็นปัญหาที่ชัดเจนขึ้นโดยการอภิปราย ระดมความคิดเห็น ภายในกลุ่ม ให้รู้สีกว่าตนเองมีส่วนเกี่ยว ข้องกับปัญหานั้นอย่างไร จึงต้องอาศัยเหตุปัจจัยภายนอก จากกลไกมิติที่กระตุ้นปัจจัยภายในใจของผู้เรียนได้ถูกต้องตรงกับจรตินิสัย ในเงื่อนไขสถานการณ์ แวดล้อม และจังหวะเวลาที่พอเหมาะพอดี จนเกิดฉันทะร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อดำเนินการโครงการฯ รวมทั้งผู้สอนให้ความรู้เรื่องการวิเคราะห์สารสนเทศ เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้แก่ผู้เรียนในการวิเคราะห์ ประเด็นปัญหาที่สนใจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง มีความซื่อสัตย์ต่อบทบาทหน้าที่ของตน มีความอดทนในการทำงาน และเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ

สัปดาห์ที่ 4 ขั้นการรวบรวมประมวลข้อมูลและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มเห็นพ้องกันและตัดสินใจเลือกหัวเรื่องได้แล้ว และได้รับความเห็นชอบจากผู้สอนแล้ว และผู้สอนให้พื้นฐานความรู้ การสังเคราะห์ สารสนเทศ การประยุกต์สารสนเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนจัดทำโครงการฯ หลังจากนั้นผู้เรียนทำการระดมความคิดวางแผนงานในเบื้องต้น โดยผู้เรียนเริ่มจากการร่วมกันพิจารณาวิเคราะห์สภาพปัญหาแล้วสืบสาวไปหาสาเหตุและปัจจัยร่วมต่างๆ สืบ สอบหาข้อเท็จจริงเพื่อการวางแผนเป้าหมายและวิธีการแก้ปัญหา ตัวแปรสนับสนุนและองค์ความรู้ต่างๆ ที่ จะนำมาใช้ในการวางแผน แก้ปัญหาก็กยังไม่ครบถ้วนหรือยังไม่ชัดเจน เป็นต้น ซึ่งเป็นหลักความมี เหตุผลและความรอบรู้ จึงต้องมีสืบสอบข้อมูล ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการรวบรวมข้อมูล และ องค์ความรู้เพิ่มเติมจากการพบปะสนทนาขอความร่วมมือจากบุคคลต่างๆ และจากการค้นคว้าหา ความรู้จากหนังสือ ตำราและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาประมวลเพื่อ จัดเตรียมสำหรับคิดวางแผนทำร่างโครงการฯ ต่อไป

สัปดาห์ที่ 5 แจกแจง เตรียมโครงการฯ และ จัดทำร่างโครงการ เป็นการคิดพิจารณา วางแผนงานในรายละเอียดและภาพรวมทั้งหมด โดยนำข้อมูลที่รวบรวมและประมวลได้ทั้งหมดนั้นมา เรียบเรียงและจัดทำเป็นเอกสารร่างโครงการฯ ให้ผู้เรียนเริ่มศึกษา แจกแจงสิ่งสำคัญที่ตนจะให้ความ ช่วยเหลืออย่างไร ใช้เวลาเท่าไร การทำงานมีอะไรบ้าง ติดต่อประสานเพื่อลงพื้นที่ ประเมินความ พร้อมและแหล่งข้อมูลให้ชัดเจนก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้ตรงกับความต้องการของชุมชนอย่าง แท้จริง แล้วจัดทำร่างโครงการฯ ตามหัวข้อที่กำหนด

สัปดาห์ที่ 6-7 ขั้นการดำเนินการโครงการส่งเสริมคุณธรรมด้วยการรับใช้สังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการนำร่างโครงการฯ มาปฏิบัติจริงไปตามลำดับขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ซึ่งจะมีทั้งในส่วนที่แบ่งงานและดำเนินงานกันในระหว่างสมาชิกในกลุ่มผู้รับผิดชอบโครงการฯ และงานในส่วนที่สร้างการมีส่วนร่วมให้กับผู้เรียนกับบุคคลต่างๆ ที่เข้ามาช่วยทำงานในด้านต่างๆ การออกไปมีส่วนร่วมกับชุมชนหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นแบบฝึกหัดสำคัญของ การเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมของผู้รับผิดชอบโครงการฯ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งสิ้น และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการติดตาม สนับสนุน ดูแล ให้ความช่วยเหลือทั้งทางทรัพยากรภายนอกและทางจิตใจจากผู้สอนหรือคณะที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด ตามหลักความพอประมาณ ตลอดระยะเวลาดำเนินการโครงการฯ เพื่อให้ผู้เรียนก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมของตนเองและทุกคนที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก ทำแล้วคุณธรรมความดีต้องเพิ่มขึ้นและมีความสุขจากการทำโครงการฯ เป็นภูมิคุ้มกันตน

สัปดาห์ที่ 8 ทบทวนความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ ดำเนินกิจกรรมโดยเน้น การประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์อื่นๆ ผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ การประยุกต์ใช้เนื้อหาการเรียนรู้ กำหนดสถานการณ์อื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ผู้เรียนสรุปการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็น คุณค่าการทำกิจกรรมร่วมกันให้สอดคล้องตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สัปดาห์ที่ 9 ขั้นการสรุปประเมินผลโครงการ ส่งเสริมคุณธรรมด้วยการรับใช้สังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเขียนรายงาน จัดทำเป็นเอกสารและสื่อการนำเสนอโครงการฯ ดังนี้

- 1) รายงานโครงการฯ
- 2) สรุปย่อโครงการฯ ใน 1 หน้ากระดาษ (1 หน้ากระดาษ A4)
- 3) แผ่นพับนำเสนอโครงการฯ (1 แผ่นกระดาษขนาด A4 หน้าหลัง)

นอกจากนี้ผู้สอนให้พื้นฐานความรู้ด้านการประเมิน โครงการฯ ตามหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ความมีภูมิคุ้มกันด้วยความรอบรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ความสำเร็จของโครงการฯ ด้วย

สัปดาห์ที่ 10-11 ขั้นการนำเสนอโครงการฯ และวิพากษ์ โดยผู้เรียนที่รับผิดชอบโครงการฯ ทุกคนที่จะต้องทำหน้าที่อย่างเป็นทางการ ทำการสื่อสารและถ่ายทอดความดีงามจากโครงการฯ ของตนเองออกสู่การรับรู้ของสมาชิกกลุ่ม โดยผู้เรียนทุกคนในกลุ่มทำความเข้าใจในรายละเอียดและภาพรวมของโครงการฯ ทั้งหมด แล้วซักซ้อมการนำเสนอในประเด็นสำคัญๆ ไว้เพื่อเตรียมตัวสำหรับการนำเสนอบนเวที แล้วทำการวิพากษ์โครงการฯ โดยโครงการส่งเสริมคุณธรรมด้วยการรับใช้สังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 7 โครงการ มีดังต่อไปนี้

- 1) โครงการพืสอนน้องเรียนรู้ออมพิวเตอร์
- 2) โครงการติดตั้งโปรแกรมสแกนไวรัส ณ โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ
- 3) โครงการพืสอนน้องรู้ทันไอที
- 4) โครงการอ่านหนังสือเสียงด้วย IT มุลนิธิสากลเพื่อคนพิการ
- 5) โครงการซ่อมคอมพิวเตอร์และติดตั้งโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อชุมชน
- 6) โครงการ IT สอนน้องเพื่อจิตสำนึกอนุรักษ์พลังงาน
- 7) โครงการสอนน้องใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ณ วัดพรหมวงศาราม

สัปดาห์ที่ 12 สรุปลผลการดำเนินการ จัดทำรายงาน และนำเสนอผลการดำเนินงานด้วยมัลติมีเดียผ่าน Youtube ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายสรุปลผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมประเมินผลงานวิธีการที่ได้ แล้วจัดเก็บในเว็บไซต์ ประเมินพฤติกรรมผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้สอนประเมินผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม

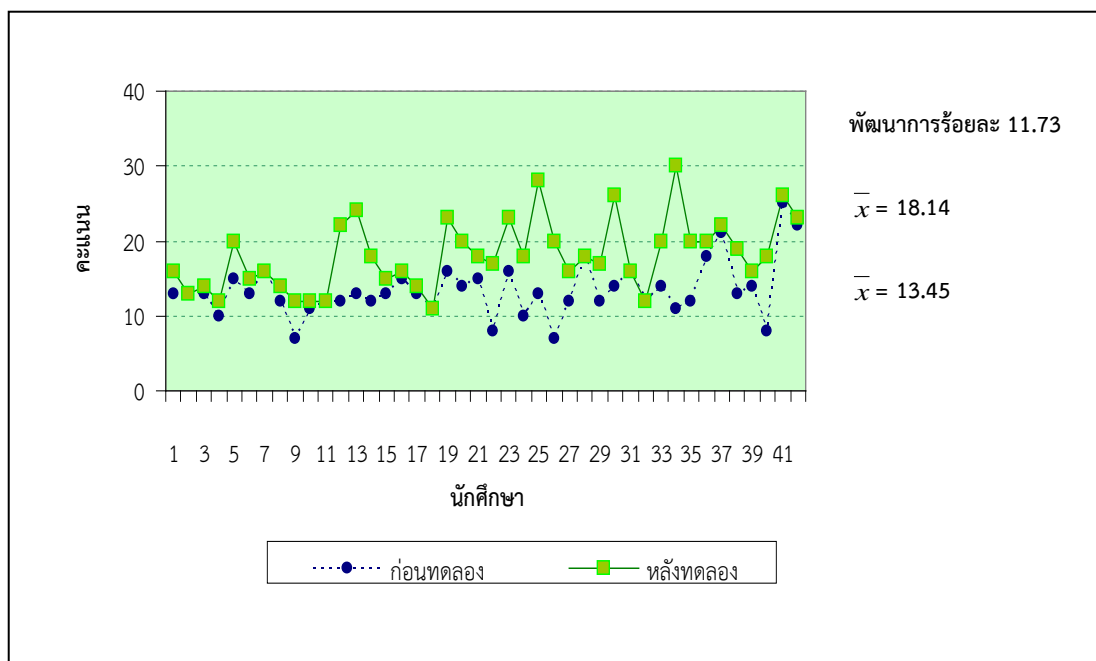
เมื่อได้ดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน เรียบร้อยแล้ว ในราย วิชา เทคโนโลยีสารสนเทศแล้ว ทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเมินเหตุผลเชิงจริยธรรม และความคิดเห็นและพฤติกรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ในสัปดาห์ที่ 12

ตอนที่ 2 ผลการจัดการเรียนการสอนตามแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตาม แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตของกลุ่มทดลอง

การวิเคราะห์ การศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 2.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง รายละเอียดดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 กราฟแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง

จากภาพที่ 4.1 พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.14 มีค่าสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนทดลองในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.45 โดยจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นคะแนนพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองอยู่ในเกณฑ์ 0.00 - 47.50 เปอร์เซนต์ ค่าเฉลี่ย ร้อยละคะแนนพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 11.73

เมื่อทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลอง รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
ก่อนเรียน	13.45	3.63	-6.53	41	0.00*
หลังเรียน	18.14	4.64			

*p < .05

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียน โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 % ผลการทดสอบกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีค่า Sig. น้อยกว่า .05 (Sig. = 0.00) แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่ม ทดลอง ก่อนและหลังเรียน มีความแตกต่างกัน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 18.14$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 13.45$) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังจากเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน แบบ บูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงขึ้น

ส่วนที่ 2.2 ผลการเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังการทดลอง

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พัฒนาขึ้นไปใช้กับนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง โดยก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ทำการประเมินเหตุผลเชิงจริยธรรม แล้วจึงดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อดำเนินกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ในสัปดาห์ที่ 12 ได้ทำการประเมินเหตุผลเชิงจริยธรรม หลังการดำเนินกิจกรรม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มทดลอง

รายการประเมิน	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			p
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม	
1.ด้านความรับผิดชอบ	4.17	0.46	ขั้นที่ 4	4.48	0.33	ขั้นที่ 5	0.00*
2.ด้านความมีวินัยในตนเอง	4.05	0.43	ขั้นที่ 4	4.38	0.26	ขั้นที่ 5	0.00*
3.ด้านความซื่อสัตย์	4.36	0.31	ขั้นที่ 5	4.63	0.20	ขั้นที่ 5	0.00*
4.ด้านความอดทน	3.75	0.64	ขั้นที่ 4	4.36	0.33	ขั้นที่ 5	0.00*
5.ด้านความสามัคคี	4.36	0.33	ขั้นที่ 5	4.64	0.19	ขั้นที่ 5	0.00*
ภาพรวม	4.14	0.29	ขั้นที่ 4	4.50	0.14	ขั้นที่ 5	0.00*

*p< 0.05

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ ภาพรวมเหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นกลุ่มทดลองก่อนการทดลองพบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีเหตุผลเชิงจริยธรรมขึ้น

4 ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.29) เมื่อทำการประเมินหลังการทดลองเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 5 ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.14, $p = 0.00$) เมื่อแยกเป็นรายด้าน ทุกด้านมีระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 5 สามารถเรียงลำดับเหตุผลเชิงจริยธรรมจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความสามัคคี ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.19, $p = 0.00$) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.20, $p = 0.00$) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.33, $p = 0.00$) ด้านความมีวินัยในตนเอง ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.26, $p = 0.00$) และด้านความอดทน ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.33, $p = 0.00$) เมื่อทำการเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 % ในการทดสอบพบว่าโดยภาพและในแต่ละด้านรวมมีค่า (2 - tailed) น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันโดยมีพัฒนาการเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นทั้งในภาพรวมและทุกด้าน

ส่วนที่ 2.3 ผลการเปรียบเทียบเจตคติและพฤติกรรมจริยธรรมก่อนและหลังการ

ทดลอง

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่พัฒนาขึ้นไปใช้กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง โดยก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ทำการประเมิน เจตคติและพฤติกรรมจริยธรรมแล้วจึงดำเนินกิจกรรม ตามแผนกิจกรรมที่วางไว้ เมื่อดำเนินกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ในสัปดาห์ที่ 12 ได้ทำการประเมินเจตคติและพฤติกรรมจริยธรรมหลังการดำเนินกิจกรรม ผลการวิเคราะห์ พัฒนาการด้านเจตคติและพฤติกรรมจริยธรรม มีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์เจตคติและพฤติกรรมจริยธรรมของกลุ่มทดลอง

รายการประเมิน	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			p
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1.เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรม	2.89	0.67	ปานกลาง	3.87	0.32	มาก	0.00*
2.พฤติกรรมจริยธรรม	3.49	0.38	มาก	4.05	0.34	มากที่สุด	0.00*
ภาพรวมเจตคติและพฤติกรรมจริยธรรม	3.19	0.41	ปานกลาง	3.96	0.26	มาก	0.00*

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ ภาพรวมเจตคติและพฤติกรรมจริยธรรมก่อนการทดลองของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.41) เจตคติและพฤติกรรมจริยธรรมหลังการทดลองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาด้าน

เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมพบว่าหลังการทดลองเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.32) ส่วนพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ที่สุด ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.34) เมื่อทำการเปรียบเทียบเจตคติและพฤติกรรมจริยธรรม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 % ในการทดสอบพบว่าโดยภาพและในแต่ละด้านรวมมีค่า (2 - tailed) น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า เจตคติและพฤติกรรมจริยธรรม ก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันโดยมี เจตคติและพฤติกรรมจริยธรรม สูงขึ้นทั้งในภาพรวมและทุกด้าน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ส่วนที่ 3.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
กลุ่มทดลอง	18.07	4.61	9.83	42	0.00*
กลุ่มควบคุม	10.40	3.99			

*p < .05

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ ทดสอบค่าที (t-test) ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 % ผลการทดสอบกลุ่มตัวอย่างพบว่ามีค่า Sig. น้อยกว่า .05 (Sig. = 0.00) แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกัน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 18.07$) สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 10.40$) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ กลุ่มทดลอง หลังจากเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สูงกว่ากลุ่มควบคุม

ส่วนที่ 3.2 ผลการเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

รายการประเมิน	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม			p
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม	
1.ด้านความรับผิดชอบ	4.16	0.34	ชั้นที่ 4	4.48	0.33	ชั้นที่ 5	0.00*
2.ด้านความมีวินัยในตนเอง	4.07	0.41	ชั้นที่ 4	4.38	0.26	ชั้นที่ 5	0.00*
3.ด้านความซื่อสัตย์	4.35	0.30	ชั้นที่ 5	4.63	0.20	ชั้นที่ 5	0.00*
4.ด้านความอดทน	3.96	0.54	ชั้นที่ 4	4.36	0.33	ชั้นที่ 5	0.00*
5.ด้านความสามัคคี	4.30	0.39	ชั้นที่ 5	4.64	0.19	ชั้นที่ 5	
ภาพรวม	4.17	0.26	ชั้นที่ 4	4.50	0.14	ชั้นที่ 5	0.000*

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยภาพรวมกลุ่ม ควบคุมมีเหตุผลเชิงจริยธรรมชั้น 4 ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.26) ส่วนกลุ่มทดลองมีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ 5 ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.14, $p = 0.00$) เมื่อแยกเป็นรายด้าน เมื่อทำการเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรม กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 % ในการทดสอบพบว่าโดยภาพและในแต่ละด้านรวมมีค่า (2 - tailed) น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า เหตุ ผลเชิงจริยธรรม กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มทดลองมีพัฒนาการเหตุผลเชิงจริยธรรมมากกว่ากลุ่มควบคุมทั้งภาพรวมและทุกด้าน

ส่วนที่ 3.3 ผลการเปรียบเทียบเจตคติและพฤติกรรมจริยธรรมกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ เปรียบเทียบ เจตคติ และพฤติกรรมจริยธรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบเจตคติและพฤติกรรมจริยธรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

รายการประเมิน	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม			p
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1.เจตคติที่มีต่อพฤติกรรม จริยธรรม	3.87	0.32	มาก	2.70	0.45	ปาน กลาง	0.00*
2.พฤติกรรมจริยธรรม	4.05	0.33	มาก ที่สุด	3.56	0.31	มาก	0.00*
ภาพรวมเจตคติและ พฤติกรรมจริยธรรม	3.96	0.26	มาก	3.08	0.20	ปาน กลาง	0.00*

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ เจตคติ และพฤติกรรมจริยธรรม ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าภาพรวมกลุ่มทดลอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.26) ส่วนกลุ่มควบคุม เจตคติและพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาด้านเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมพบว่ากลุ่มทดลองเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.32) แต่กลุ่มควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 0.45) ส่วนพฤติกรรมจริยธรรมกลุ่มทดลองอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.33) และกลุ่มควบคุมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.31) เมื่อทำการเปรียบเทียบเจตคติ และพฤติกรรมจริยธรรม กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 % ในการทดสอบพบว่าโดยภาพและในแต่ละด้านรวมมีค่า (2 - tailed) น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า เจตคติและพฤติกรรมจริยธรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มทดลองมีเจตคติและพฤติกรรมจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้งในภาพรวมและทุกด้าน